

การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร Development of care and treatment model for diabetic patients at Kutbak Hospital, Sakon Nakhon Province.

(Received: December 20,2024 ; Revised: December 25,2024 ; Accepted: December 26,2024)

ธนวรรษ หาญสุริย์¹

Tanawat Hansuri¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยและพัฒนา(Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน และศึกษาการพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีระยะเวลาในการศึกษาระหว่าง เดือน กันยายน ถึง ธันวาคม 2567 รวม 4 เดือน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร จำนวน 2,158 คน ตามเกณฑ์คัดเข้า เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและเวชระเบียน โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Dependent t – test

ผลการศึกษา พบว่า หลังการดำเนินงาน ระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (HbA1C) ผู้ป่วยเบาหวาน ภายหลังการดำเนินการตามการพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีผู้ป่วยมีค่า HbA1C มากกว่า 7 จำนวน 977 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ผู้ป่วยมีค่า HbA1C น้อยกว่า 7 จำนวน 1,168 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนและหลังการดำเนินงาน ของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ดีกว่าก่อนการดำเนินการ

คำสำคัญ: การดูแลและรักษา ผู้ป่วยเบาหวาน

Abstract

This research and development study aimed to study the situation of diabetic patient care and treatment and to study the development of diabetic patient care and treatment models at Kutbak Hospital, Sakon Nakhon Province. The study period was from September to December 2024, a total of 4 months. The sample group consisted of 2,158 diabetic patients at Kutbak Hospital, Sakon Nakhon Province, according to the inclusion criteria. Data were collected from questionnaires and medical records using content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and Dependent t – test.

The results of the study found that after the operation, the accumulated blood sugar level (HbA1C) of diabetic patients after the operation of the development of the diabetic patient care and treatment model at Kut Bak Hospital, Sakon Nakhon Province, there were 977 patients with HbA1C values higher than 7, accounting for 45.3 percent, and 1,168 patients with HbA1C values lower than 7, accounting for 54.1 percent. Understanding of diabetic patient care at sub-district health promotion hospitals of the personnel in the Kut Bak Hospital service network, health literacy of diabetic patients at Kut Bak Hospital, Sakon Nakhon Province, health behavior of diabetic patients at Kut Bak Hospital, Sakon Nakhon Province before and after the operation of diabetic patients at Kut Bak Hospital, Sakon Nakhon Province, found that there was a statistically significant difference at the 0.05 level, where after the operation, the accumulated blood sugar level of diabetic patients at Kut Bak Hospital, Sakon Nakhon Province was better than before the operation.

Keywords: Care and treatment of diabetic patients

¹ นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

บทนำ

โรคเบาหวาน (Diabetes) คือ โรคเรื้อรังที่เกิดจากความผิดปกติของร่างกายในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ทำให้มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าปกติ โรคเบาหวานเป็นภาวะที่ร่างกายมีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าปกติ เกิดขึ้นเนื่องจากความสามารถในการจัดการน้ำตาลในกระแสเลือดโดยฮอร์โมนอินซูลินลดลง ซึ่งอาจเกิดได้จากความผิดปกติของตับอ่อนที่ไม่สามารถผลิตฮอร์โมนอินซูลินให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย เรียกว่า ภาวะขาดอินซูลิน หรือเกิดจากความสามารถในการตอบสนองของร่างกายต่อฤทธิ์ของอินซูลินลดลง เรียกว่า ภาวะดื้ออินซูลิน ส่งผลให้ร่างกายมีการเผาผลาญที่ผิดปกติทั้งคาร์โบไฮเดรต โปรตีน และไขมัน ทำให้ร่างกายใช้น้ำตาลกลูโคสไม่ได้ตามปกติ และมีระดับน้ำตาลในเลือดสูง¹ สถานการณ์ของโรคเบาหวาน จากการรายงานของสหพันธ์โรคเบาหวานนานาชาติ ในปี ค.ศ. 2021² พบว่ามีประชากร 537 ล้านคนทั่วโลก หรือคิดเป็นร้อยละ 10.5 ได้รับการวินิจฉัยเป็นเบาหวาน และคาดว่าจำนวนจะเพิ่มมากขึ้นเป็น 643 ล้านคนในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) และ 783 ล้านคนในปี ค.ศ. 2045 (พ.ศ. 2588) ตามลำดับ สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย จากการสำรวจความชุกของเบาหวานในประชากรที่อายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป พบความชุกร้อยละ 8.9 ในปี พ.ศ. 2557 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.5 ในปี พ.ศ. 2563 ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ป่วยเบาหวานมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง¹

ผู้ป่วยเบาหวานมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคแทรกซ้อนในระยะยาว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบต่างๆ ของร่างกาย เช่น ระบบหัวใจและหลอดเลือด, ตา, และระบบประสาท อาการผิดปกติที่เกิดขึ้นอาจไม่แสดงให้เห็นในทันที แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว อาจไม่สามารถรักษาให้กลับมาหายเป็นปกติได้ การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้คงที่จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น โรคหัวใจ, โรคไตเรื้อรัง, และปัญหาทางสายตา นอกจากนี้ ผู้ป่วยยัง

ต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินความเสี่ยงและติดตามอาการต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น³

พฤติกรรมสุขภาพ เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ โดยมีทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี เช่น การนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำสะอาดอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รวมถึงการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม การใช้เวลาร่วมกับครอบครัวและคนที่รักก็มีส่วนช่วยในการดูแลสุขภาพจิตใจให้ดีขึ้น นอกจากนี้ การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ทำลายสุขภาพ เช่น การนอนดึก การบริโภคอาหารที่มีน้ำตาลสูง หรือการไม่ออกกำลังกาย จะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคเรื้อรังและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้จะช่วยให้มีสุขภาพที่แข็งแรงและมีความสุขในชีวิตประจำวัน โดยสามารถทำได้ผ่านการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ เช่น ผัก ผลไม้ และธัญพืช รวมถึงการลดอาหารที่มีน้ำตาลและไขมันสูง นอกจากนี้ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยวันละ 30 นาที และการควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์ปกติเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรคเบาหวาน การหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการตรวจสุขภาพประจำปีเพื่อประเมินความเสี่ยงและตรวจหาโรคในระยะแรกก็เป็นส่วนสำคัญในการดูแลสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวานและภาวะแทรกซ้อนในระยะยาวนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีขึ้น มีการวิจัยเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มประชาชนวัยทำงานแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีเพื่อป้องกันโรคเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวาน งานวิจัยได้ระบุว่าพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยทำงานมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ และการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม เช่น การ

รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นอันตราย เช่น การสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์ จะช่วยให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพตนเอง นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในชุมชนและการสนับสนุนการเข้าถึงบริการสุขภาพก็เป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน การมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องสุขภาพจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ดีในระยะยาว⁴

การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานมีความสำคัญต่อการป้องกันภาวะแทรกซ้อนในระยะยาว โดยรวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง เช่น การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด การรับประทานอาหารที่เหมาะสม และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วยอย่างครบวงจร การสร้างระบบการดูแลที่มีการประสานงานระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ เช่น แพทย์พยาบาล และนักโภชนาการ รวมถึงการติดตามและประเมินผลการรักษาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับแผนการรักษาให้เหมาะสม จะช่วยให้การดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพในผู้ป่วยและครอบครัวก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีและลดความเสี่ยงของโรคแทรกซ้อนในอนาคต⁵

สถานการณ์โรคเบาหวานในจังหวัดสกลนครมีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วง โดยมีการรายงานว่าประชากรในเขตสุขภาพที่ 8 ซึ่งรวมถึงจังหวัดสกลนคร มีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานที่มีค่าดัชนีมวลกายอ้วนสูงถึงร้อยละ 25.9 และมีการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคไขมันในเลือดสูง และโรคเบาหวานถึงร้อยละ 25.0, 17.7 และ 10.7 ตามลำดับ และพบว่าผู้ป่วยเบาหวานมักมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม

ซึ่งส่งผลกระทบต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดและสุขภาพโดยรวม โดยพฤติกรรมที่พบบ่อย ได้แก่ การรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสม เช่น ขนมหวานและอาหารที่มีน้ำตาลและไขมันสูง การขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้เกิดน้ำหนักเกินและความเสี่ยงต่อโรคแทรกซ้อน นอกจากนี้ การจัดการความเครียดไม่เหมาะสม เช่น การดื่มแอลกอฮอล์หรือสูบบุหรี่ และการไม่ตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่สามารถติดตามอาการและปรับการรักษาได้ทันเวลา⁶

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบ และแนวทางในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทพื้นที่ ช่วยให้การดูแลผู้ป่วยเบาหวานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยในระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
4. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

วิธีการวิจัย

การศึกษา การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือน กันยายน ถึง ธันวาคม 2567 รวม 4 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน
โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน
โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร จำนวน 2,158
คน ตามเกณฑ์คัดเข้า
 - 1.2.1 เป็นกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาล
กุดบาก จังหวัดสกลนคร
 - 1.2.2 มีระดับ HbA1C ไม่เกิน 10
 - 1.2.3 ไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่น
 - 1.2.4 ยินดีเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**
 1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การ
พัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน
โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยมีกิจกรรม
หรือขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษา
ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
ประกอบด้วย
 - 1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ การดูแลและ
รักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัด
สกลนคร
 - 1.2 การกำหนดกิจกรรมในการดูแลและรักษา
ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
 - 1.3 การดำเนินการตามกิจกรรมในการดูแล
และรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก
จังหวัดสกลนคร
 - 1.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนผลการ
ดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วย
เบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
 - 1.5 การทบทวนกิจกรรมในการดูแลและรักษา
ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
 - 1.6 การดำเนินการตามกิจกรรมที่ผ่านการ
ทบทวนในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน
โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
 - 1.7 การสรุปถอดบทเรียนผลการดำเนินงาน
ตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน
โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามความเข้าใจในการดูแล
ผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก
เป็นแบบ Rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนน
ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความเข้าใจ
เกี่ยวกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน
มาก หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ
ข้อความดังกล่าวมาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความเข้าใจ
เกี่ยวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน
น้อย หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ
ข้อความดังกล่าวน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความเข้าใจ
เกี่ยวกับข้อความดังกล่าวน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน
มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีความเข้าใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความเข้าใจมาก
2.61 – 3.40	มีความเข้าใจปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความเข้าใจน้อย
1.00 – 1.80	มีความเข้าใจน้อยที่สุด

2.2 แบบประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของ
ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร
เป็นแบบ Rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนน
ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความรอบรู้ด้าน
สุขภาพกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด เท่ากับ 5
คะแนน

มาก หมายถึง ท่านมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ
กับข้อความดังกล่าวมาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความรอบรู้ด้าน
สุขภาพกับข้อความดังกล่าวปานกลาง เท่ากับ 3
คะแนน

น้อย หมายถึง ท่านมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ
กับข้อความดังกล่าวน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความรอบรู้ด้านสุขภาพกับข้อความดังกล่าวน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย แปลผล

4.21 – 5.00 ความรอบรู้ด้านสุขภาพมากที่สุด

3.41 – 4.20 ความรอบรู้ด้านสุขภาพมาก

2.61 – 3.40 ความรอบรู้ด้านสุขภาพปานกลาง

1.81 – 2.60 ความรอบรู้ด้านสุขภาพน้อย

1.00 - 1.80 ความรอบรู้ด้านสุขภาพน้อยที่สุด

2.3 แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนครเป็นแบบ rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ประจำ หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นประจำ(ทุกวัน) เท่ากับ 5 คะแนน

บ่อยครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 – 6 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 4 คะแนน

บางครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบางครั้ง (3 – 4 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 3 คะแนน

นานๆครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัตินานๆครั้ง (1 – 2 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 2 คะแนน

ไม่ทำเลย หมายถึง ไม่ทำเลย เท่ากับ 1 คะแนน

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย แปลผล

4.21 – 5.00 พฤติกรรม เหมาะสมมาก

3.41 – 4.20 พฤติกรรม เหมาะสม

2.61 – 3.40 พฤติกรรม พอใช้

1.81 – 2.60 พฤติกรรม ต้องปรับปรุง

1.00 - 1.80 พฤติกรรม ไม่เหมาะสม

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจและ

แก้ไข 3 ท่าน (IOC) แล้วปรับแก้ ข้อที่ใช้คำผิดและข้อที่ไม่เหมาะสม ทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีเนื้อหาและข้อความที่ชัดเจน นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จและแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองคุณภาพของเครื่องมือ (Try Out) โดยการนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach method) มีค่าความเที่ยง

แบบสอบถามความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน เท่ากับ .813

แบบประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน เท่ากับ .769

แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน เท่ากับ .793

2.4 แบบบันทึก HbA1C

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การศึกษา การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

2. การกำหนดกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

3. การดำเนินการตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนผลการดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

5. การทบทวนกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

6. การดำเนินการตามกิจกรรมที่ผ่านการทบทวนในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

7. การสรุปถอดบทเรียนผลการดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร การกำหนดกิจกรรม การดำเนินการตามกิจกรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียน การทบทวนกิจกรรมในการดูแล การดำเนินการตามกิจกรรมที่ผ่านการทบทวนในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานและการสรุปถอดบทเรียนผลการดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Dependent t – test

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ผลการวิจัย

1. สถานการณ์ การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พบว่าผู้ป่วยเบาหวานในเขตรับผิดชอบของอำเภอกุดบากทั้งหมดประมาณ 2,158 คน ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ที่ได้รับการยืนยันวินิจฉัยในปี 2567 ประมาณ 188 คน ผู้ป่วยมีค่า HbA1C มากกว่า 7 จำนวน 1,606 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 ผู้ป่วยมีค่า HbA1C น้อยกว่า 7 จำนวน 552 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6

2. ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ก่อนการดำเนินการโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง หลังการดำเนินงาน โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนการดำเนินการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง หลังการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

4. พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการออกกำลังกายและ การผ่อนคลายความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง หลังการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

5. รูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการรักษาสำหรับผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก

6. การพัฒนารูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาเพิ่มเติม โดยกำหนดแนวทางการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในรพ.สต. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยโรคเบาหวานไปรับการรักษาต่อเนื่องที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ใน รพ.สต. แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดสูง (Hyperglycemia) ใน รพ.สต. การดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะ Hypoglycemia (FBS $\leq$ 70 mg/dl) ใน รพ.สต.

7. ระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (HbA1C) ผู้ป่วยเบาหวาน ภายหลังจากดำเนินการตามการพัฒนาแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีผู้ป่วยมีค่า HbA1C มากกว่า 7 จำนวน 977 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ผู้ป่วยมีค่า HbA1C น้อยกว่า 7 จำนวน 1,168 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1

8. การเปรียบเทียบความ เข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน และ

ระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร

8.1 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ดีวก่อนการดำเนินการ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ก่อนและหลังการดำเนินงาน (Dependent t – test)

ตัวแปร	ก่อน		หลัง		df	t	p-value	95%CI	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.				lower	upper
ความเข้าใจ	3.32	0.50	4.53	0.52	14	-8.471	.000*	-1.65837	-.98830

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.2 การเปรียบเทียบความรอบรู้ด้านสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ และระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พบว่า

ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ดีวก่อนการดำเนินการ (ตารางที่ 2)

พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนและหลัง

การดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ดีวก่อนการดำเนินการ (ตารางที่ 2)

ระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนและหลังการดำเนินงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ดีวก่อนการดำเนินการ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรอบรู้ด้านสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ และระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร (Dependent t – test)

ตัวแปร	ก่อน		หลัง		df	t	p-value	95%CI	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.				lower	upper
ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	3.47	0.46	4.67	0.14	2,157	-121.420	.000	-1.22360	-1.18471
พฤติกรรมสุขภาพ	3.41	0.44	4.68	0.15	2,157	-132.836	.000	-1.28257	-1.24525
HbA1C	11.04	4.86	7.27	1.29	2,157	3.601	.000	1.71637	5.82146

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า สถานการณ์ การดูแล และรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ป่วยเบาหวานในเขตรับผิดชอบของอำเภอกุดบากทั้งหมดประมาณ 2,158 คน ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่ที่ได้รับการยืนยันวินิจฉัย ในปี 2567 ประมาณ 188 คน ผู้ป่วยมีค่า HbA1C มากกว่า 7 จำนวน 1,606 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 ผู้ป่วยมีค่า HbA1C น้อยกว่า 7 จำนวน 552 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ก่อนการดำเนินการโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนการดำเนินการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความเข้าใจข้อมูลและบริการสุขภาพที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ก่อนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการออกกำลังกายและ การผ่อนคลายความเครียด อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกันกับการศึกษาของสมจิตต์ สีนุชชัย และคณะ⁷ ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนา ความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การจัดการตนเอง และผลลัพธ์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ โรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีความดันโลหิตสูงในคลินิก หมอครอบครัว จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนา ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ โรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีความดันโลหิตสูงส่วนมาก มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับไม่เพียงพอ การจัดการตนเองของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีความดันโลหิตสูง พฤติกรรม การจัดการตนเอง โดยรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 58.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พบว่า พฤติกรรม การจัดการตนเองด้านการรับประทานอาหาร (Mean = 4.45, SD = 1.02) การดูแลเท้า

(Mean = 4.45, SD = 1.80) และการจัดการอารมณ์ (Mean = 4.97, SD = 1.96) อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรม การจัดการตนเองด้านการออกกำลังกายอยู่ในระดับ ไม่ดี (Mean = 2.95, SD = 2.11) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำ รูปแบบการดูแลและรักษา ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการรักษาสำหรับผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และแนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก ตามแนวทางในการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน⁸ และแนวทางการพัฒนาเพื่อมาตรฐานคลินิกเบาหวาน⁶ นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาเพิ่มเติม โดย กำหนดแนวทางการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในรพ.สต. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยโรคเบาหวานไปรับการรักษาต่อเนื่องที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ใน รพ.สต. แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดสูง (Hyperglycemia) ใน รพ.สต. การดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะ Hypoglycemia (FBS $\leq$ 70 mg/dl) ใน รพ.สต. ตามแนวทางการพัฒนาคลินิก NCD คุณภาพ^{9,10} ส่งผลให้ ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการ โรงพยาบาลกุดบาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพและ พฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร หลังการดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (HbA1C) ผู้ป่วยเบาหวาน ภายหลังการ ดำเนินการตามการพัฒนา รูปแบบการดูแลและรักษา ผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร มีผู้ป่วยมีค่า HbA1C มากกว่า 7 จำนวน 977 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 ผู้ป่วยมีค่า HbA1C น้อยกว่า 7 จำนวน 1,168 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 นอกจากนี้ยัง

พบว่า ความเข้าใจในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ของบุคลากรเครือข่ายบริการโรงพยาบาลกุดบาก ความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร และระดับน้ำตาลสะสมก่อนและหลังการดำเนินงาน ของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่หลังการดำเนินงานระดับน้ำตาลสะสมของผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ดีกว่าก่อนการดำเนินการ สอดคล้องกันกับการศึกษาของสมจิตต์ สินธูชัย และคณะ⁷ ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการจัดการตนเอง และผลลัพธ์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีความดันโลหิตสูงในคลินิกหมอครอบครัว จังหวัดสระบุรี พบว่า หลังการทดลอง คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการจัดการตนเองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ค่าเฉลี่ยน้ำตาลสะสมและความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัวของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และ .001 ตามลำดับ ส่วนค่าความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัวของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของศิริจรรยา สาระพันธ์¹¹ การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ในคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลปลาปาก พบว่า เมื่อเปรียบเทียบหลังการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลฯ กับก่อนการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลฯ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ในคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลปลาปาก มีคะแนนพฤติกรรมด้านการควบคุมอาหาร และการออกกำลังกายมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ มีคะแนนการประเมินความเครียดที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รวมถึงระดับน้ำตาลในเลือดหลังการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลฯ ระดับน้ำตาลใน

เลือดก่อนใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 202.2 มิลลิกรัม/เดซิลิตร ผลของความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลฯ ต่อการประเมินภาวะโภชนาการผู้ป่วยมีความพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 90.00 ด้านความพึงพอใจต่อการประเมินความเครียดที่ท่านได้รับ มีความพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 83.33 ด้านความพึงพอใจต่อการประเมินกิจกรรมด้านการออกกำลังกายมีความพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 90.00 ด้านความพึงพอใจต่อคำแนะนำด้านโภชนาการที่ท่านได้รับ มีความพอใจมาก คิดเป็นร้อยละ 100 ด้านความพึงพอใจต่อคำแนะนำด้านการจัดการความเครียดที่ท่านได้รับ มีความพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 93.33 ด้านความพึงพอใจต่อคำแนะนำด้านกิจกรรมการออกกำลังกายที่ท่านได้รับมีความพอใจมากคิดเป็นร้อยละ 100 ด้านพยาบาลวิชาชีพมีกลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพ 4 คน ผลการศึกษาพบว่าผลของความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลฯ ด้านการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลไปใช้ได้จริงในการทำงาน พบว่ามีความพึงพอใจระดับมากคิดเป็นร้อยละ 75.00 ด้านประโยชน์กับผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ ในคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลปลาปาก มีความพึงพอใจระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100 ด้านการช่วยให้การปฏิบัติงานดีขึ้นกว่าวิธีเดิมที่ปฏิบัติ มีความพึงพอใจระดับมากคิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 100 คิดว่าไม่ควรมีการปรับแก้ไขแนวปฏิบัติการพยาบาล และร้อยละ 75 คิดว่าสมควรใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลนี้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การศึกษาการพัฒนาแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ควรมีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในการพัฒนาแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ การดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน 2) การกำหนดกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน 3) การดำเนินการตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนผลการดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน 5) การทบทวนกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน 6) การดำเนินการตามกิจกรรมที่ผ่านการทบทวนในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน และ 7) การสรุปถอดบทเรียนผลการดำเนินงานตามกิจกรรมในการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน

2. รูปแบบการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานในโรงพยาบาล ควรประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการรักษาสำหรับผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และแนวทางการดูแลผู้ป่วย

โรคเบาหวาน โรงพยาบาลกุดบาก และควรกำหนดแนวทางการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย แนวทางการคัดกรองเบาหวานในชุมชน แนวทางการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในรพ.สต. แนวทางการส่งต่อผู้ป่วยโรคเบาหวานไปรับการรักษาต่อเนื่องที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ใน รพ.สต. แนวทางการรักษาภาวะน้ำตาลในเลือดสูง (Hyperglycemia) ใน รพ.สต. การดูแลผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะ Hypoglycemia (FBS $\leq$ 70 mg/dl) ใน รพ.สต.

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการพัฒนาแบบแผนการดูแลและรักษาผู้ป่วยเบาหวาน ในระยะยาว เพื่อการดูแลผู้ป่วยที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2566). 14 พฤศจิกายน วันเบาหวานโลก WORLD DIABETES DAY ออนไลน์ <https://www.cmu.ac.th/th/article/1516e9d1-9cb9-40fa-ba98-9285046ddfe6>
2. International Diabetes Federation. (2021). IDF DIABETES ATLAS, 10th edition. Online version of IDF Diabetes Atlas: www.diabetesatlas.org
3. อรุณรัตน์ สุนทอนบัว ลำไผ่ สุวรรณสาร.(2565). การดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน : บทบาทพยาบาลโรงพยาบาลตติยภูมิ. วารสารพยาบาลและสาธารณสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พฤษภาคม - สิงหาคม 2565
4. ชชาติ แมตส์ ศิวีโลห์ วรรัตน์วิจิตร.(2560). การสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพ: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม - ธันวาคม 2560
5. สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมาคมต่อมไร้ท่อแห่งประเทศไทย. (2566). แนวทางเวชปฏิบัติสำหรับโรคเบาหวาน 2566. กรุงเทพฯ: บริษัท ศรีเมือง การพิมพ์
6. สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.(2567). แนวทางการพัฒนาเพื่อมาตรฐานคลินิกเบาหวาน (ฉบับปรับปรุง 2567). กรุงเทพฯ: บริษัท ศรีเมือง การพิมพ์
7. สมจิตต์ สันธชัย, นุสราน นามเดช, ประไพ กิตติบุญฉะลย์, สุดา เดชพิทักษ์ศิริกุล, จีราภรณ์ ชื่นฉ่ำ, กันยารัตน์ อุบลวรรณ, ปิฎยาวัชร ปรากฏผล.(2565). รูปแบบการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม的自我จัดการตนเอง และผลลัพธ์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่มีความดันโลหิตสูงในคลินิกหมอครอบครัว จังหวัดสระบุรี. วารสารสภาการพยาบาล 2565; 37(1) 58-74
8. ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย.(2565). แนวทางการดูแลผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ให้เข้าสู่โรคเบาหวานระยะสงบ ด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเข้มงวด สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : ราชวิทยาลัยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวแห่งประเทศไทย.
9. จุรีพร คงประเสริฐ.(2558). แนวพัฒนาการดำเนินงานคลินิก NCD คุณภาพ (โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง) ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.); 2558.
10. ณัฐอิสรณ พันธ์มั่ง, ขนิษฐา ศรีสวัสดิ์, พนิดา เจริญกรุง, ศศิภรณ์ สารแสง.(2567). ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าสู่ระยะสงบ. วารสารวิชาการกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. 20(2) 17-26
11. ศิริจรรยา สาระพันธ์.(2567). การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ในคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลปลาปาก. วารสารโรงพยาบาลนครพนม. ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (2024): มกราคม - เมษายน 2567